

BIULETYN

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-61-11

INFORMACYJNY

Urzędu Gminy w Terespolu

ul. Wojska Polskiego 47
21 - 550 Terespol

tel. (083) 375 20 24
fax. (083) 375 20 24 w. 29
e-mail: info@terespol.ug.gov.pl

NR 5/2000

KWIECIEŃ

WYDANIE SPECJALNE

PROBLEMY Z REFORMĄ ...

JAK FINANSOWANA JEST OŚWIATA ?

Wprowadzona we wrześniu ubiegłego roku reforma systemu edukacji dotyczy zmian strukturalnych, programów nauczania, a także związana jest ze zmianą sposobu finansowania. Od stycznia 2000 roku gminy otrzymują subwencję naliczoną zgodnie z algorytmem, który zawiera szereg istotnych zmian, a mianowicie: wprowadzona została zasada „*pieniądz idzie za uczniem*”. Oznacza to naliczanie subwencji wyłącznie na podstawie liczby uczniów uczęszczających do wszystkich szkół na terenie gminy, co w przeciwieństwie do poprzedniego systemu już nie gwarantuje zapewnienia płacy zatrudnionym nauczycielom, a przekazuje gminom kwotę bazową na ucznia.

Poprzedni algorytm uwzględniał liczbę nauczycieli, ich wykształcenie, liczbę dzieci i oddziałów. W dzisiejszej sytuacji ważna jest tylko ilość dzieci w oddziale. Tak więc kondycja finansowa szkół, w których oddziały liczą np. po 30 uczniów jest dwukrotnie lepsza od szkół, w których oddziały liczą po 15 uczniów.

Gminom zakłada się tzw. **przymus ekonomiczny** zmuszający samorzady do likwidacji placówek szkolnych oraz koniecznej redukcji zatrudnienia nauczycieli. Oczekiwania resortu tylko w 2000r. dotyczą likwidacji w skali kraju 3000 szkół podstawowych i około 1000 gimnazjów.

W przesłanym do gmin piśmie Nr KO-D-401/20/2000/B Lubelski Kurator Oświaty przedstawia swoje stanowisko w tej sprawie „... z uwagi na nieracjonalną i bardzo kosztowną, często nieefektywną sieć szkół podstawowych i filialnych Lubelski Kurator Oświaty wspiera działania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie likwidacji tych szkół, w których liczba dzieci w roku szkolnym 2000/2001 będzie niższa niż 100”.

To na pewno nie jest ostatnie zalecenie, bowiem założenia MEN sprawiają, że z subwencji oświatowej będą mogły się utrzymać szkoły jedynie liczące conajmniej 250 uczniów.

W tym roku ministerstwo przewiduje rozdział pomiędzy gminy kilku dotacji w formie rezerw celowych min. na inwestycje, modernizacje szkół wiejskich, doposażenie itp., ale kryterium podziału tych środków (choć ich wielkość jest żenująco niska) obejmuje w każdym przypadku „gotowość samorządów do racjonalizacji sieci”.

Wejście w życie nowej Karty Nauczyciela dodatkowo pogłębia problem finansowania oświaty, bowiem na zawarte w niej zmiany nie zabezpiecza się w całości środków w budżecie państwa, a chodzi o kwotę w skali kraju rzędu 500 milionów złotych.

Powstanie gimnazjów wymaga też około 300 milionów złotych na dostosowanie szkół do wymogów ustawy (osobne wejście, szatnie, przebudowa szkół, aby zapewnić właściwą ilość sal lekcyjnych itp.) 200 milionów potrzeba na doposażenie w pomoce naukowe.

W większości polskich gmin subwencja wzrosła teoretycznie o 2,5 % w stosunku do roku ubiegłego, natomiast nauczyciele tylko w wyniku obiecanych przez MEN podwyżek muszą otrzymać o 6,7 % więcej (1% powyżej inflacji); dodatkowe koszty podwyżek wynikną z nowej Karty Nauczyciela.

Uwzględniając, że w ubiegłym roku niedofinansowanie oświaty wynosiło 14 % w stosunku do poniesionych wydatków, sytuacja gmin w roku 2000 może być przekroczeniem granicy, za którą pozostaje już tylko zaciąganie kredytów, co nie jest żadnym rozwiązaniem. Nie zapominajmy, że już wiele gmin utraciło zdolności kredytowe. Tym bardziej bulwersują wypowiedzi przedstawicieli rządu, którzy okłamują społeczeństwo, iż samorzady dostały w tym roku tyle środków na oświatę, że mogą z nich czerpać nawet na pokrycie innych swoich wydatków.

JAK TO WYGLĄDA W NASZEJ GMINIE ?

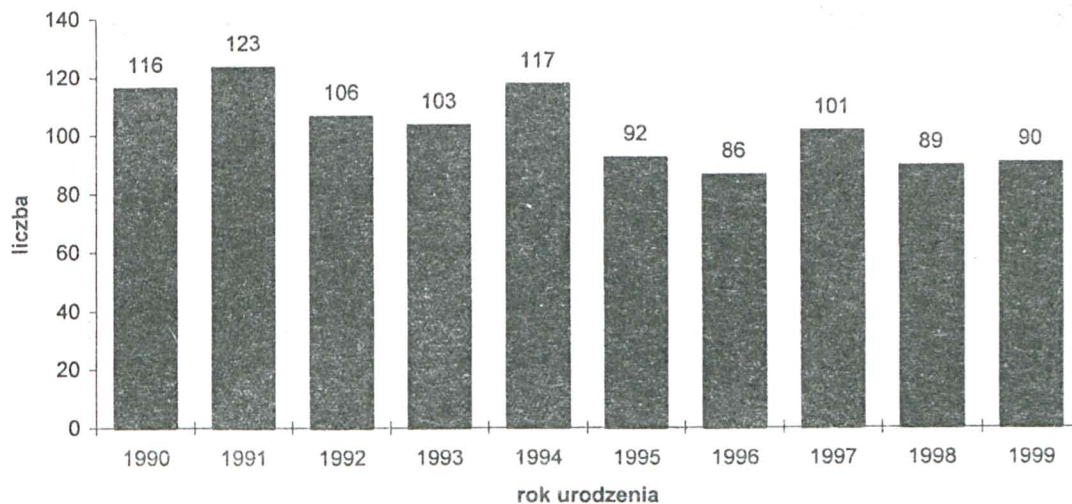
Otóż oprócz szkoły w Koroszczynie, gdzie od września pozostaje klasa O i I, uwzględniając klasy „O” nie mamy żadnej szkoły gdzie byłoby mniej niż 100 uczniów.

Taki obraz wydaje się być ideałem z punktu widzenia wielu gmin, gdzie trzeba likwidować po kilka szkół albo bankrutować.

Myślę, że do sukcesów można zaliczyć zorganizowany dowóz dzieci do szkół, oczekiwanie na autobus w porównaniu do lat ubiegłych znacznie się skróciło, dzieci po południu są odwożone dwa a nawet trzy razy.

Obecnie do szkół wchodzi roczniki rozpoczynające niż demograficzny. liczba dzieci znacznie się zmniejszy. W naszej gminie sytuacja przedstawia się następująco:

ILOŚĆ DZIECI W GMINIE TERESPOL W LATACH 1990 - 1999

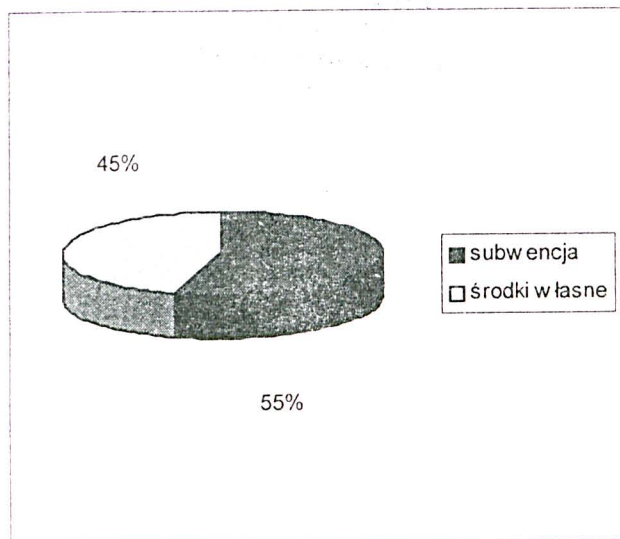

W szkołach prowadzonych przez gminę liczba dzieci w poszczególnych latach kształtuje się zgodnie z danymi w poniższej tabelce.

Rok	Ilość dzieci w szkołach gminnych			
	Szkoła Podst. w Małaszewiczach	Szkoła Podst. w Kobylanach	Szkoła Podst. w Neplach	Gimnazjum w Kobylanach
1999	251	155	123	35
2000	182	138	98	80
2001	177	144	98	122
2002	167	144	100	124
2003	147	134	105	125
2004	134	132	94	120
2005	125	144	92	115
2006	131	138	86	111

Liczba dzieci w szkołach liczona jest zgodnie ze stanem faktycznym tzn. tak jak dzieci uczęszczają dziś do szkół.

Finansowanie oświaty w 2000 roku w gminie przedstawia się następująco:

- subwencja oświatowa w 2000 roku wynosi - 1 928 653 zł
- przeznaczone środki w budżecie gminy w dziale „Oświata i Wychowanie” + dotacja na prowadzenie gimnazjum w Małaszewiczach - 3 520 382 zł
- ze środków własnych gminy do oświaty dopłaca się aż 1 591 729, w tym 700 tys. zł to wydatki inwestycyjne.

Subwencja zabezpiecza więc 55 % środków potrzebnych na funkcjonowanie oświaty. Tylko na wynagrodzenia dla pracowników w oświacie potrzeba 1 905 390 zł.

Ten wykres podkreśla jakim priorytetem dla Gminy Terespol jest oświata, lub jak kto woli świadome niedofinansowanie oświaty przez budżet państwa w stosunku do rzeczywistych potrzeb.

Staramy się o drugi autobus, dofinansowanie sali gimnastycznej w Małaszewiczach oraz pomoc w obowiązkowej modernizacji gimnazjum (konieczność rozdzielenia szkoły podstawowej i gimnazjum od września 2001 roku).

Po ustaleniu obwodu przez Radę Gminy dla Łobaczewa Dużego, Łobaczewa Małego, Lechut Dużych i Polatycz / miejscowości te zostały przypisane do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kobylanach/ liczymy się z koniecznością przyjęcia dzieci z miejscowości Kolonia Dobratycze, Kołpin Ogrodniki i Lebiedziew i jesteśmy na to przygotowani.

Z niepokojem obserwuję pogarszającą się sytuację głównych podatników gminy oraz rozpoczęte prace nad nową ustawą o finansach samorządów, która od 2001 roku będzie regulowała finanse naszej gminy. Ma ona uratować przede wszystkim finanse powiatów i województw, obawiam się, że nastąpi to kosztem gmin, przy uwzględnieniu mizerni finansowej budżetu państwa. I może okazać się, że tak wysoki poziom dopłat do oświaty ze środków własnych gminy nie będzie możliwy od 2001 roku.

Nic nam nie pomoże planowane wprowadzenie podatku katastralnego, bowiem jako mieszkańcy jesteśmy zbyt ubodzy i winniśmy zachować umiar niezależnie od przyznanych Radzie Gminy praw do większego obciążania mieszkańców podatkami.

Czyżby polskim gminom wiejskim, które najbardziej odczuwają skutki reformy edukacji na dziesięciolecie samorządności zafundowano kryzys finansowy, z perspektywą niewyplacalności?

Krzysztof Iwaniuk
Wójt Gminy Terespol